

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Економічний факультет

Кафедра економіки підприємства

ДИПЛОМНА РОБОТА **магістра**

на тему: **«НАПРЯМКИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА»**

Виконала: студентка 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 051 Економіка
освітня програма Економіка підприємства
Чепелюк Анастасія Іванівна

Науковий керівник:
к.е.н., старший викладач
Чаплінський В.Р.
Рецензент:
к.е.н., доцент
Кушнір О.К.

м. Кам'янець-Подільський
2018 р

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1 Сутність економічної категорії «капітал» та його функції.....	7
1.2 Структурні складові капіталу підприємства та їхні характеристики	13
1.3 Методологічні аспекти аналізу ефективності використання капіталу підприємства.....	22
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ НА БАЗІ ПАТ «ГІПСОВИК».....	30
2.1 Загальна характеристика діяльності ПАТ «ГІПСОВИК».....	30
2.2 Дослідження фінансово-економічних показників структурних елементів капіталу ПАТ «Гіпсовик».....	36
2.3 Аналіз ефективності використання капіталу ПАТ «Гіпсовик».....	46
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ГІПСОВИК».....	55
3.1 Особливості вдосконалення системи управління та розвитку оборотного капіталу підприємства	55
3.2 Удосконалення процесу управління інтелектуальним капіталом на ПАТ «ГІПСОВИК».....	68
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	88
Додаток А. Звіт про фінансовий стан ПАТ «Гіпсовик».....	88

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання, зважаючи на процеси глобалізації вітчизняних економік окремих країн, досить актуальним є питання забезпечення конкурентоспроможності та економічного зростання вітчизняних підприємств. Сучасні світові економічні тенденції свідчать, що в умовах високого рівня фінансових ризиків, впливу кризових чинників на діяльність господарських суб'єктів, однією з головних проблем функціонування підприємств є забезпеченість необхідними ресурсами. Відсутність достатнього обсягу активів та пасивів спричиняє дисбаланс, втрату належного рівня конкурентоспроможності та насамкінець і банкрутство підприємств.

Однією з головних умов існування та економічного зростання будь-якого підприємства є наявність збалансованого власного та залученого капіталу. Достатній обсяг власного капіталу дозволяє розпочинати діяльність, збільшувати її обсяги та сприяє фінансовій незалежності від зовнішніх інвесторів, кредиторів. Управління власним капіталом особливо актуальним є для вітчизняних підприємств у сучасних умовах, зважаючи на обмеженість зовнішніх джерел фінансування, зниження рівня прибутку.

Також необхідно відмітити, що основою розширеного відтворення будь-якого цивілізованого суспільства виступають інвестиційні процеси, що відбуваються в його економічній складовій. Це стосується, перш за все, реальних інвестицій. Таким чином, менеджмент кожного підприємства стикається з проблемою вибору джерел фінансування інвестицій.

В основі цієї проблеми полягає те, що необхідний капітал, може знаходитись у власності різних членів суспільства – учасників інвестиційного процесу, які мають різні інтереси щодо реалізації інвестиційних проектів. Можливі джерела інвестованого капіталу і відповідні засоби залучення інвестицій представляють собою результат узгодження інтересів різних учасників інвестиційного процесу. Запозичений капітал відіграє значну роль в

процесах інвестування, проте існують різні засоби залучення запозиченого капіталу до підприємства, що виливається в необхідність вибору між ними або їх комбінацій.

Мета дослідження – розробка методичних і практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності функціонування капіталу в сучасних умовах трансформації економіки на прикладі ПАТ «Гіпсовик».

Завдання дослідження:

1. Узагальнити основні ознаки, сутність категорії “капітал” в сучасних соціально-економічних умовах.

2. Розглянути структурні елементи капіталу підприємства та методичні підходи оцінки його ефективності використання.

3. Дослідити загальні показники діяльності ПАТ «ГІПСОВИК».

4. Провести аналіз фінансово-економічних показників ефективності використання капіталу ПАТ «Гіпсовик»

5. Запропоновано основні напрямки підвищення ефективності функціонування капіталу на підприємстві.

Об’єктом дослідження є процеси формування і використання капіталу на підприємстві ПАТ «Гіпсовик».

Предметом дослідження є фінансово-економічні відносини щодо ефективного функціонування капіталу.

Теоретичні і методичні основи склали праці класиків світової економічної теорії, положення сучасних вітчизняних і зарубіжних учених-економістів з питань формування і використання основного і оборотного капіталу, законодавчі та нормативні акти України, що регламентують фінансово-економічні відносини у відтворенні і використанні капіталу.

У процесі дослідження було використано методи:

– формальної і діалектичної логіки, якісного аналізу і синтезу – для критичного дослідження сутності й понять капіталу, сучасних моделей формування структури капіталу;

– статистичного і порівняльного аналізу економічних показників – при дослідженні закономірностей, тенденцій, динаміки структури, нагромадження, використання, оновлення капіталу;

– кількісного аналізу – для встановлення методичних підходів до порівняльної оцінки нагромадження і ефективності використання капіталу підприємства;

– економіко-математичного моделювання для визначення раціональної структури капіталу.

Інформаційною базою дослідження стали вітчизняні та зарубіжні наукові публікації, офіційні матеріали органів державної статистики, Національного банку України, результати дослідницької та практичної діяльності автора.

Наукова новизна одержаних результатів:

- уперше сформовано механізм до підвищення ефективності функціонування капіталу ПАТ «Гіпсовик» шляхом удосконалення процесу управління інтелектуальним капіталом на базі сформованого комплексу управління оборотним капіталом.

дістали подальшого розвитку:

- набув подальшого розвитку методичний підхід до визначення сутності капіталу як економічної категорії;

- методичні підходи до аналізу економічної ефективності використання капіталу підприємства;

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що їх впровадження сприятиме підвищенню ефективності нагромадження та використання основного і оборотного капіталу. Викладені в роботі теоретичні і методичні положення та висновки поглиблюють теорію і методологію формування її використання капіталу.

Результати досліджень можуть бути використані у практичній діяльності ПАТ «Гіпсовик» та інших підприємствах.

Особистий внесок магістра полягає в розробці стратегії досліджень за темою дипломної роботи (у самостійному визначенні напряму, мети, завдань

дослідження), доборі методів дослідження, нагромадженні теоретичного та експериментального матеріалів, у статистичній обробці, аналізі й описі отриманих результатів, а також у науковому обґрунтуванні, розробці моделі підвищення ефективності використання капіталу підприємства.

Публікації. Окремі положення дипломної магістерської роботи викладені у 1 науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 87 сторінках, з яких 77 основного тексту, що містить 14 таблиць і 7 рисунків. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку 80 використаних літературних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

У дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає в розробці, науковому обґрунтуванні та впровадженні механізму підвищення ефективності використання капіталу ПАТ «Гіпсовик». За результатами проведеного дослідження сформульовано наступні найбільш вагомні наукові висновки та рекомендації

1. Розглянуто підходи до трактування сутності поняття «капітал» на основі яких сформовано авторське визначення яке базується на тому, що капітал є сукупністю матеріальних та нематеріальних, грошових активів суб'єкта господарювання, які створюються за рахунок різних джерел і використовуються в інвестиційному та виробничому процесах із метою отримання доходу та збільшення ринкової вартості підприємства. А також основні функції капіталу підприємства.

2. Сформовано структуру капіталу промислового підприємства з деталізацією його складових, детально розглянуто власний та залучений капітал, визначено шляхи їх нагромадження.

3. Розглянуто ключові методологічні підходи оцінки та аналізу капіталу підприємства та сформовано рекомендації по використанні даних методів.

4. Оцінку стану нагромадження і ефективності використання капіталу поглиблено порівнянням цих процесів за групами підприємств різних форм власності. Для порівняльної оцінки інвестицій прийнято показник інвестицій відносно вартості основного капіталу, що знаходиться у власності.

5. Проведено комплексну характеристику загальних господарських показників діяльності підприємства та визначено, що за досліджуваний період ПАТ «Гіпсовик» проводило успішний комплекс управлінських дій, що в кінцевому результаті призвело до підвищення продуктивності та прибутковості підприємства .

6. Вивчено рівень ефективності функціонування власного та залученого капіталу ПАТ «Гіпсовик» та доведено що в трансформаційний період функціонування промисловості і більшості господарюючих суб'єктів відбувається в умовах стійкого зниження частки власного капіталу при одночасному збільшенні обсягів і темпів позикового капіталу. При цьому власний капітал авансується практично в повному обсязі в основний капітал, для формування оборотного капіталу залучаються позикові кошти, головним чином поточна кредиторська заборгованість, що обумовлює порушення закономірностей обігу капіталу і зниження ефективності його використання.

7. Доведено, що загальну модель побудови механізму управління оборотним капіталом промислового підприємства необхідно розглядати у мультифакторній системі.

8. Проаналізовано внутрішню структуру управління та відмічено, що доцільно створити спеціалізований структурний підрозділ – дирекцію (відділ) з управління інтелектуальним капіталом. Служба повинна забезпечувати управління інтелектуальним капіталом, консолідувати як центр відповідальності за роботу інших підрозділів підприємства, які пов'язані з ідентифікацією, обліком, оцінюванням, використанням інтелектуального капіталу, розкриттям інформації про нього для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Список використаних джерел

1. Основы финансового менеджмента [Текст] : учебное пособие / И. Т. Балабанов. М. : Финансы и статистика, 1998. 477 с .
2. Бідник О. І. Поняття капіталу підприємства та його еволюція [Електронний ресурс] / О. І. Бідник // Науковий вісник. 2007. Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltsu/17_2/131_Bidnyk_17_2.pdf. 15.02.2013. Назва з екрана
3. Біла О. Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств [Текст] / О. Г. Біла // Фінанси України. 2007. № 4. С. 112-119
4. Юшко С. В. Критичний аналіз економічної сутності поняття «капітал підприємства» [Текст] / С. В. Юшко, А. А. Лугова // Вісник економіки, транспорту і промисловості. 2011. № 36. С.234-238
5. Бланк И.А. Управление формированием капитала / Бланк И.А. К. : Ника-Центр, Эльга, 2002. 512 с.
6. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту [Текст]: Навч. посібник / Є. Ф. Брігхем. К. : Центр навчальної літератури, 2008. 560 с.
7. Катан Л. І. Фінансовий менеджмент [Текст] : навч. посібник /Л. І. Бровко, Н. П. Дуброва, Н. В. Бондарчук. Суми: «Довкілля», 2009. 184 с.
8. Баранов С. В. Аналіз економічної сутності поняття «капітал підприємства» [Текст] / С. В. Баранов, А. А. Шагова // Вісник національної економіки. 2011. № 36. С.234-238
9. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст] : навч. посіб. / С. М. Клименко. К: КНЕУ, 2008. 520 с.
10. Крамаренко, Г. О. Фінансовий менеджмент [Текст]: підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна ; Дніпропетровський ун-т економіки та права. К. : ЦНЛ, 2006. 520 с.
11. Локонов С. В. Аналіз поняття «капітал підприємства» [Текст] / С. В. Локонов. Вісник економіки. 2011. № 36. С.234-238

12. Антонов С. В. Економічний аналіз капіталу підприємства [Текст] / С. В. Антонов // Вісник економіки, транспорту і промисловості. 2016. № 76. С.184-188.
13. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент [Текст]: підручник / Кер.кол.авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. К.: КНЕУ, 2008. 536 с.
14. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / В. О. Подольська, О.В. Яріш. К. : Центр навч. л-ри, 2007. 488 с.
15. Основы рыночной экономики Украины [Текст] : учеб. пос. / В. В. Селезнев. 2-е изд., доп. и перераб. К. : А.С.К.,2002. 656 с.
16. Економічна теорія : [підручник] / за ред. В. Д. Базилевича. [3-тє вид., перероб. і доп.]. К. : Знання-Прес, 2004. 615 с.
17. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посібн. / С. М. Клименко. К. : КНЕУ, 2008. 520 с.
18. Брондор И. А. Управління капіталом / И. А. Брондор. К. : "Друк", 2014. 156 с.
19. Економічна теорія : [навч.-метод. посібн.] / [Л. Білецька, О. Білецький, І. Земляков та ін.]. Івано-Франківськ : ІМЕ, 2002. 220 с.
20. Платон. Держава / Платон; пер. з давньогре. та комент. Д. Коваль. К. : Основи, 2000. 355 с.
21. Петти В. Трактат о налогах и сборах / В. Петти. М. : Ось-89, 1997. 112 с.
22. Петти В. Экономические и статистические работы / В. Петти. М. [Б. и], 1970. С. 82.
23. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. М. : Соцэкгиз, 1962. 684 с.
24. Шнур А. Визначення природи управлінських рішень в маркетингу / А. Шнур. М. : Руд, 2012. 764 с.
25. Капелюшников Р. И. Современные буржуазные концепции формирования рабочей силы: критический анализ / Р. И. Капелюшников. М. : Наука, 1981. 450 с.

26. Ковтуненко К. В. Основні підходи до формування інтелектуального капіталу : зміст та роль у інноваційному розвитку підприємства / К. В. Ковтуненко // Економіка розвитку. 2013. № 3 (67). С. 59-62.

27. Мазур И.И. Корпоративный менеджмент : [Справочник для профессионалов] / [И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге и др.] ; под общ. ред. И.И.Мазура. М. : Высш. шк., 2003. 1077 с.

28. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. К. : Ника-Центр, 2000. 512 с.

29. Ивашковская И. Структура капитала : резервы создания стоимости для собственников компании / И. Ивашковская // Управление компанией. 2005. №2. С. 8-10

30. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 40-44, ст. 356 [зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>. Назва з екрана.

31. П(С)БО 1 Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. 2003. № 14 (802). с. 2 4.4. П(С)БО 2 Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. 2003. № 14 (802). с. 5.

32. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента: В 2 т./ Бланк И.А. 2-е изд., перераб. и доп. К.: Эльга: Ника-Центр, 2004. Т. 1. К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. 624 с.

33. 4. П(С)БО 2 Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. 2003. № 14 (802). С. 5

34. Назарбаева И. Отчет о собственном капитале: строка за строкой [текст] / И. Назарбаева // Бизнес. Бухгалтерия. 2007. № 12. С. 136-145

35. Кушина Е. Чистые активы хозобществ: интрига продолжается... [текст] / Е. Кушина // Бизнес. Бухгалтерия. 2007. № 12. С. 32-38.
36. Колбут А. Оборотні акти та їх вагомість у бухгалтерському обліку [текст] / А. Колбут // Бизнес. Бухгалтерия. 2017. № 10. С. 312-318.
37. 5. П(С)БО 5 Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 5 "Звіт про власний капітал", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. 2003. № 14 (802). с. 18-20.
38. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. — Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 472 с.
39. Офіційний сайт Свейбі К. // Електронний ресурс. Режим доступу : <http://www.sveiby.com>.
40. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / Н. С. Краснокутська. Х. : ХДУХТ, 2004. 288 с.,
41. Підпригора О. А. Право інтелектуальної власності / О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький. К. : Видавничий Дім Ін Юре, 2004. 667 с.
42. Хлопцов Д. М. Оценка стоимости и коммерческое использование объектов интеллектуальной собственности : учеб. пособ. / Д. М. Хлопцов. Томск : [Б.и.], 2009. 71 с.
43. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. / О. О. Гетьман, В. М. Шапова. К. : Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
44. Комаров И. Интеллектуальный капитализм : десять принципов управления интеллектуальным капиталом / И. Комаров // Персонал. 2000. № 5. С. 54-62
45. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка : теорія, практика та їх значення для України / А. А. Чухно. К. : Логос, 2003. 631 с.
46. Офіційний сайт Свагро Вест Груп // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://gipsovik.com.ua>
47. Річна інформація емітента цінних паперів за 2012 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПІСОВИК", 2012 р. 138 с.

48. Річна інформація емітента цінних паперів за 2013 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПСОВИК", 2013 р. 133 с.
49. Річна інформація емітента цінних паперів за 2014 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПСОВИК", 2014 р. 144 с.
50. Річна інформація емітента цінних паперів за 2015 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПСОВИК", 2015 р. 146 с.
51. Річна інформація емітента цінних паперів за 2016 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПСОВИК", 2016 р. 136 с.
52. Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 рік. Постовий В.І. Кам'янець-Подільське публічне акціонерне товариство "ГПСОВИК", 2017 р. 119 с.
53. Блонська В. І. Вдосконалення системи управління оборотними коштами торговельного підприємства / В. І. Блонська, Н. Б. Толопка // Наука й економіка. 2010. № 3 (19). С. 122-130
54. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Ч.1 / И. А. Бланк К.: Ника-Цетр, 2000. 140 с.
55. Островська Г. Й. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Г.Й.Островська. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 576 с.
56. Подольська В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Ярш. К.: Центр навч. л-ри, 2007. 488 с.
57. Фінансовий менеджмент: підруч. / А. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, М. Д. Білик та ін. К.: КНЕУ, 2005. 240 с.
58. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підруч. / В. М. Шелудько. К.: Знання, 2006. 439 с.
59. Вівчар О.Й. Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства / О.Й. Вівчар, В.М. Саварин // Науковий вісник НЛТУ України:

Збірник науково-технічних праць. Львів: РВВ НЛТУ України. 2009. Вип.19.5. С. 146-150.

60. Королюк Т.М. Облік власного капіталу й аналіз його впливу на інвестиційну привабливість акціонерних товариств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалт. облік, аналіз та аудит» / Т.М. Королюк. К., 2005. 22 с.

61. Нужна О.А. Власний капітал сільськогосподарських підприємств: трактування, класифікація, структура / О.А. Нужна // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету: наук. журнал. Економічні науки. Серія облік і фінанси. 2012. Вип. 9(33). Ч.2. С. 498-507.

62. Сопко В.В. Власний капітал акціонерних товариств: особливості визначення та обліку / В.В. Сопко // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: збірник науково-технічних праць. 2007. Вип.17.6. С.246-253.

63. Хмелевська А.В. Власний капітал за атрибутами об'єкту бухгалтерського обліку / А.В. Хмелевська, Г.М. Незборецька // Науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». 2011. №2. С. 192-194.

64. Цюцяк І.Л. Аналіз наукових підходів до трактування категорії «власний капітал» / І.Л. Цюцяк // Науковоінформаційний вісник: Економіка. 2014. №9. С.271-280.

65. Блонська В. І. Вдосконалення системи управління оборотними коштами торговельного підприємства / В. І. Блонська, Н. Б. Толопка // Наука й економіка. 2010. № 3 (19). С. 122-130

66. Рудюк Л. В. Еволюція категорії «оборотний капітал» / Л. В. Рудюк // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка» : зб. наук. праць. 2009. № 7

67. Балабанюк Ж. М. Механізм управління організацією: сутність поняття та пропозиції щодо оцінки його ефективності [Електронний ресурс] // Управління економічною діяльністю промислових підприємств в системі сучасних глобалізаційних процесів : І міжнар. наук.-практ. internet-конференція.

2011 р., 15 червня 15 серпня. – Режим доступу :
http://mevhnua.at.ua/load/mizhnarodna_naukovo_praktichna_internet_konferencija/1_formuvannja_ta_ocinka_efektivnosti_funkcionuvannja_mekhanizmiv_upravlinnja_dijalnistju_pidpriemstv/2-1-0-47

68. Ілюхін О.О. Ефективність виявлення та урахування економічних та організаційних передумов раціонального управління капіталом промислового підприємства / О.О. Ілюхін // Вісник економічної науки України. Донецьк. 2011. № 2. С. 49-51.

69. Блонська В. І. Діагностика управління капіталом підприємства / В. І. Блонська, Т. М. Хватамуха // Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.11. С. 252-258.

70. Золотаренко В.О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу підприємства / В.О. Золотаренко // Управління розвитком. 2011. № 1 (98). С. 147-150.

71. Масюк Ю.В. Особливості оптимізації управління капіталом в умовах кризи / Ю.В. Масюк, Л.І. Бровко // Науковий вісник Ужгородського університету. 2011. Спецвипуск 33. Ч. 2. С. 181-185.

72. Лайко П.А. Стратегія і тактика управління капіталом акціонерних підприємств в агропромисловому виробництві: монографія / П.А. Лайко, А.Г. Борщ, О.Г. Борщ. К.: ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2010. - 254 с.

73. Семиноженко В.П. Інтелектуальна економіка: майбутнє України // Проблеми науки. 2001. № 6. С. 2- 6.

74. Коломіна О.Б. Роль інтелектуального капіталу в розвитку економіки України / О.Б. Коломіна // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2014. № 3. С. 42-48.

75. Ілляшенко С.М. Порівняльний аналіз формальних методів генерації ідей інновацій / С.М. Ілляшенко // Механізм регулювання економіки. 2006. № 3 С.66-76.

76. Подлесный С.А. Формирование компетенций в области генерирования новых идей основа комплексной подготовки инженеров / С.А. Подлесный, А.В. Козлов // Инженерное образование 2013. №13 С. 6-11.

77. Козаченко С.В. Эффективные пути поиска инновационных идей и решений / С.В. Козаченко, Н.И. Норичина // Вісник МНТУ. Серія Економіка 2011. №3, (7) С. 114-122.

78. Комаров С.В. Методы и инструменты поиска инновационных 211 решений : [справочно-метод.пособ.] / С.В. Комаров, В.Л. Попов Изд-во Пермского национального исследовательского политехнического университета, 2014. 255 с.

79. Шубина И.В. Методы и технологии генерации креативных идей в деятельности специалистов социокультурной сферы / И.В. Шубина // Инновационная наука. 2015. №5. С. 274-278.

80. Ковтуненко Ю.В. Методичний інструментарій оцінки інтелектуального капіталу інноваційного розвитку підприємства / Ю.В Ковтуненко, С.Ю. Каверіна // Економіка та суспільство. 2016. № 2. С. 286-291.